

Kuusamo kasvaa tasapainossa luonnon kanssa

Kuusamossa pyritään elämään kestäväällä tavalla, luonto ja ihmiset huomioon ottaen. Se näkyy kiirettömässä elämäntavassa, jossa eletään luonnon kierron mukaan ja jossa naapurit otetaan huomioon.

TEKSTI MOONA LAAKSO KUVAT KEIJO LEHTIMÄKI JA KUUSAMON KAUPUNKI

Poroemäntä, sisäveikalastaja - Kuusamossa on tarjolla töitä, mitä muualla ei ole. Työvoimalle on kaupungissa suuri tarve, ja töitä on tarjolla laidasta laitaan.

- Tämän ja kahden seuraavaan vuoden aikana Kuusamossa avautuu tuhat työpaikkaa, kaupunginjohtaja **Jouko Manninen** kertoo.

Manninen itse on paluumuuttaja - hän kuvailee olevansa pohjoisen sielu. Kuusamo veti aiemmin Kaajanissa asuneen Mannisen ja hänen vaimonsa takaisin synnyinseuduille. Kymmenisen vuotta sitten koti rakentui järven rannalle, ja samaan pihapiiriin muutti vastikään myös tytär perheineen.

Naturpolis Oy:n biotaloushankkeen projektipäällikkönä toimiva **Marjo Kämäräinen** taas on viihtynyt Kuusamossa lähes koko ikänsä. Välissä hän kävi opiskelemassa Rovaniemellä, mutta palasi takaisin.

- Tuntuu, että uudet kuusamolaiset tai paluumuuttajat omaavat tietyn arvomaailman. He ovat luontoihmissä, jotka haluavat elää arvonsa mukaisesti. Ja se onnistuu Kuusamossa hyvin.

Manninen lisää, että Kuusamossa on aina eletty luonnon kanssa tasapainossa. Moni kuusamolainen elää vuodenaikojen mukaisesti niin, että harrastukset ja ruokavalio vaihtuvat luonnon kierron mukaan.

- Nyt on pilkkimisen aika, keväällä korvasienien keruu, kesällä ensin hillojen poiminta, sitten mustikan ja karpalon. Syksyllä alkaa linnunmetsästyys ja osalle myös hirvenmetsästyys.

Kaupungista ei tarvitse mennä kauas, kun vastaan tulevat ensimmäiset luontopolut. Kuusamo on sijoittunut viiden eri kansallispuiston keskelle. Kuusamosta löytyy myös urbaania elämää ja muun muassa ravintoloita on yli kuusikymmentä.

- Se on myös Kuusamon vahvuus. Täällä pystyy elämään erinäköisiä elämä: voi asua keskustassa kerrostalossa palveluiden lähellä tai täysin korvessa, jos kaipaa omaa rauhaa. Toisaalta järven rannallakin pystyy asumaan suhteellisen lähellä

keskustaa. Jos taas nauttii siitä, että ympärillä on vilinää, voi asua Rukan seudulla, Kämäräinen toteaa.

Luonto myös työllistää

Kuusamolla on kolme vahvasti kasvavaa globaalia toimialaa, joiden ympärille palvelut ja hallinto niivoutuvat. Ensimmäinen niistä on matkailu.

- Matkailualan yritykset ymmärtävät kestävä kehityksen tärkeyden, esimerkkinä hiilineutraali Rukakeskus Oy, sanoo Manninen.

Toinen yhtä suuri ja tärkeä kasvava ala Kuusamolle on metsätalous ja puunjalostus.

- Jalostusarvon nostolle on vielä paljon työn sarkaa, ja myös pienille

Visio on, ettei alueella synny jätettä, vaan ainoastaan lopputuotteita.

yrityksille on varmasti tilaa.

Kolmas on luonnontuotteet, maatalous ja alkutuotanto, esimerkiksi Kuusamon Kala Oy sekä Kuusamon Juusto Oy. Erityisesti nämä toimialat tarjoavat mahdollisuuksia niin työntekijöille kuin yrittäjille.

- Kuusamon elinkeino- ja ympäristökeskus on, että Kuusamossa perustettiin viime vuonna noin sata yritystä, samoin toissa vuonna. Yrittäjyys on hieno tilaisuus harjoittaa omannäköistä yritystoimintaa, Manninen toteaa.

Voimavarana yhteisöllisyys

Työntekijöille Kuusamo tarjoaa kiireetöntä elämää, jossa työ ja vapaa-aika ovat yhdistettävissä.

Kämäräiselle etätöitä mahdollistavat sen, että lounastauolla ehtii käydä hiihtämässä ja syödä eväsläisiä luonnon. Luontokohteet ovat niin lähellä, että saman päivän aikana pystyy tekemään työpäivän ja luontoretken. Hän arvelee, että työn ja vapaa-aajan yhdistäminen jossain

muualla voisi olla hankalampaa.

- Eräharrastajana ja metsästäjänä ehdoton etu etelään verrattuna on paikallinen metsästysoikeus, mikä tarkoittaa sitä, että paikallinen saa metsästää valtion mailla.

Eduksi ja voimavaraksi Kämäräinen laskee myös sen, että hän tuntee kaikki naapurinsa, sekä roska-autonkuljettajan ja postinjakajan. Kuusamon kaupungille ihmisyyteen liittyvät arvot ovat tärkeitä. Sitä kuvastaa kaupungin ydinlause: "Rakkaus lähimmäiseen ja luontoon" ja sen jatkolause: "Kuusamo on perheille paras".

- Hyvin usein täällä vierailevat tai osan vuodesta asuvat ihmiset kuvailevat kuusamolaisia ystävällisiksi ja avuliiksi. Osaksi yhteisöä on helppo päästä mukaan. Eräs ulkopaikkakuntalainen totesi, että täällä ei tarvitse perustella itseään tai saavuttaa arvostusta, vaan kaikki kohtelevat toisia tasavertaisesti.

Kestävän kasvun Kuusamo

Sopuointu ja yhteiselo luonnon kanssa ovat pohja Kuusamon kasvulle. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että Kuusamon luonnonvarojen hyödynnetään kestäväällä tavalla. Kaupunki haluaakin toivottaa tervetulleiksi yritykset, jotka kantavat vastuunsa luonnosta.

- Kaupungin tavoitteena on pysyvän asumisen lisääminen. Matkailun ja teollisen toiminnan kuten bio- ja kierrätystalouden sekä puhtaan energian tuotannon kehittäminen. Näitä pyritään edistämään kaavoittamalla, Kuusamon kaupungilla kaavoittajana toimiva **Kimmo Kymäläinen** kertoo.

Kuusamo edistää yhteistyötä luonnonvarojen kestävästi hyödynnettävien yritysten ja kaupungin välillä. Vuosina 2021-2025 kaupungissa toteutetaan yli 200 miljoonan euron investoinnit kestäviin elinkeinoihin. Kuusamo saavuttaa hiilineutraaluden ja jätteettömyyden ensimmäisten joukossa vuonna 2030.

Matkailu on Kuusamossa merkittävä työnantaja, ja se luo tarpeita maankäytön suunnitteluun ja kaavoitukseen.

- Luontomatkailu ympärivuotisesti kiinnostaa ihmisiä yhä enem-

Kuusamo tarjoaa kiireetöntä elämää, jossa työ ja vapaa-aika ovat yhdistettävissä.

Sopuointu ja yhteiselo luonnon kanssa ovat pohja Kuusamon kestäväälle kasvulle. Mallinnuskuvaa Ecosign Mountain Resort Planners Ltd. ja Kuusamon kaupunki.

män, ja Kuusamossa on siihen hyvät puitteet ja palvelutarjonta. Kaupungin väestönkehitys on pitkään ollut laskussa, mutta viime vuosina lasku on pysähtynyt, Kymäläinen toteaa.

- Käynnissä on paljon loma- ja pysyvän asumisen sekä matkailuun liittyviä asema- ja yleiskaavahankkeita. Maanomistajat ovat olleet aktiivisia ranta-asemakaavojen suhteen, Kymäläinen kertoo.

Kaupungilla on tarjota tontteja moneen tarpeeseen.

- Yritykset tarvitsevat työntekijöitä, ja näin ollen tarvitaan myös asuntoja, yhdyskuntatekniikan insinööri **Jukka Väisänen** toteaa.

Parhaillaan käynnissä on kaksi hanketta: Mäntyselän kiertotalouspuisto eli Kuusamon biopuisto ja Rukan alueen kehittäminen.

- Kaupungin toiveena on, että biopuisto tuo toteutuessaan elinvoimaa, lisää uusia työpaikkoja sitä kautta ihmisiä Kuusamoon, Väisänen kiteyttää.

Kuusamon biopuisto on kiertotalouden ytimessä

Mäntyselän teollisuusalue sijaitsee noin kolmen kilometrin etäisyydellä Kuusamon keskustajamasta lounaaseen. Alueen laajennuksen kaavoitus käynnissä ja alueelle suunnitellaan Kuusamon biopuistoa.

- Toiminnan pääpainon on tarkoitus olla puunjalostuksessa ja johdotavat teemat ovat biotalous ja kiertotalous. Toiminnan ytimessä on resurssien kierto ja visio on, että alueella ei synny jätettä, vaan ainoastaan lopputuotteita. Pyrkimyksenä on jalostusasteen korottaminen siihen pisteeseen, että kaikki jalostettuihin täällä, Väisänen kertoo.

Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan monipuolista yritystoimintaa ja tehokas yhteistyöverkosto yritysten ja TKI-toimijoiden välillä.

- Alueelle on suunniteltu eri kokoisia tontteja, jotka palvelevat yrittäjien erilaisia ja eri kokoisia yrityksiä. Kaavoitus on käynnissä ja nyt on hyvä mahdollisuus vaikuttaa kokonaisuuteen, Kymäläinen sanoo.

Sijainniltaan alue on hyvien liikenneyhteyksien päässä ja kohtuullisen matkan päässä keskustasta ja asuinalueilta.

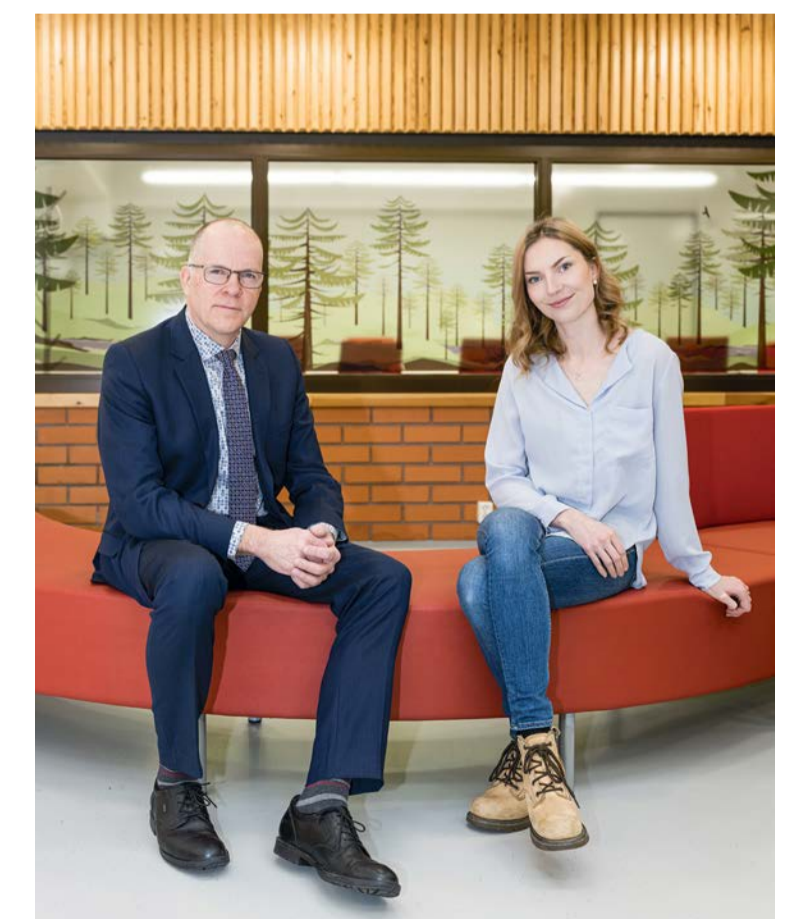
Alueelle on jo rakentunut Kuusamon energia- ja vesiosuuskunnan jätevedenpuhdistamo. Kymäläisestä vaikuttaa siltä, että kiinnostusta aluetta kohtaan on.

Rukan alueen kehittäminen Myös Rukan kehittämisen suhteen kaupungilla on isot tavoitteet. Tausalla on pitkä työ ja tavoitteena on saada alueelle ympärivuotisuutta ja uutta yritystoimintaa.

- Kausiluontoisuus alkaa hävitä pois ja työtä on ympärivuotisesti. Kesälläkin on erilaisia aktiviteetteja, jotka työllistävät, Kymäläinen avaa.

Pitkän tähtäimen, 20-30 vuoden suunnitelma on mahdollistaa lisärakentamista ja eri tyyppisiä palveluja, joilla luodaan edellytykset Rukan kasvulle.

- Rukan osalta yleiskaavan uudistaminen on jo käynnissä ja hyötyä on pitkä työ ja tavoitteena on saada alueelle ympärivuotisuutta ja uutta yritystoimintaa.

Kuusamo toivottaa tervetulleiksi yritykset, jotka kantavat vastuunsa luonnosta, toteavat Jouko Manninen ja Marjo Kämäräinen.